

at det er høist nødvendigt, at Sagen forberedes hos Befolkningen fra den tidlige Ungdom af, at Børnene først i Skolen lære at blive fortrolige med dette System, og at det indføres i hele Ombedsforholdet, i de Forhold, som Staten er Herre over, før man prøver paa at ville paatvinge Befolkningen det, thi det er sandelig forbundet med saa umaadeligt Besvær og saa store Ulemper for Befolkningen i dens hele daglige Handel og Vandel at værne sig til en saadan ny Beregning, at det er meget tvivlsomt, om de Fordele og de Goder, som deraf ville flyde for Befolkningen, virkelig vilde opveie det Besvær, som den vil have ved at lære den. Jeg tror ikke, at man endnu ganske er kommen ud over de Kvaler, som have været tilfælde med Hensyn til det nye Myntsystem, men det var jo dog forholdsvis meget lettere at overvinde den, da man i alle Tilfælde til Nød kunde hjælpe sig med Halverings- og Forboblingsystemet; men jeg vil tro, at det er gaaet Mange, som jeg vil tilstaa, at det er gaaet mig, at det endnu er meget vanskeligt for mig, naar man opgiver mig Prisen i Dre paa en eller anden Ring, da at have et klart Begreb om, hvad Prisen er, før jeg i Tankerne har gjort en Omfætning til den forrige, mig fra Ungdommen af bekendte Mynt. Gønnen i den Henseende er naturligvis forskjellig hos de forskjellige Mennesker, og jeg beklager denne Mangel paa Gøne hos mig; men det er vist, at Maal- og Længdebestemmelser og Sigt, som man har været indlevet i fra Ungdommen af, have saaledes indpræget sig ikke blot i Gns Huskommelse men ogsaa gjennem Diesyn, at det er overmaade vanskeligt at værne enten Huskommelsen eller Diet til at opfatte det nye System, og det er forekommet mig meget besværligt, at man skal, for at kunne tilegne sig Begrebet om det Nye, foretage i sin Tanke en Reduktion af det Nye til det Gamle. Der er sagt, at det er en Følge af Tidlingsystemet i Mynten, at vi ogsaa maa gjennemføre en Tidling med Hensyn til Maal og Vægt. Nu er jo som bekendt Tidlingen ikke ganske fulgt i vort Myntsystem; der er i alt Fald den Uvigelse deri, at man har faaet Femogtyve-Dren, som jo ikke er ... (Jallesen: Femogtyve Dre!) Jeg tror, det er korrekt at sige, „Femogtyve-Dren,“ det er i alt Fald langt mere korrekt end, hvad der gjentagende bruges i Motiverne nemlig Ordet: „tidelig“. „Tidelig“ er efter min Mening et aldeles vigtigst Ord, thi enten maa man sige: „tidelt“ eller „tideleligt:“ „tidelig“ er ikke noget dansk Ord, men det skal jeg nu ganske forlade. Jeg fastholder altsaa, at jeg ikke kan erkjende, at man med Bestemthed kan sige, at vort Myntsystem er tidelt, eftersom der findes Delinger af samme, der ikke ere Tidelse; men der er jo fremdeles Spørgsmaal, om man, naar man nu skal gaa over til Tidlingsystemet, saa netop skal tage Meteren til Enhed. Det metriske System er jo nu indført i de fleste Lande

og navnlig Lande, med hvilke vi staa i meget nær Forbindelse, saa at det ikke er underligt, at vi, naar vi skulle have nyt Maal og Vægt, gaa over til det metriske System; men det er dog ikke ganske korrekt, naar det hedder, at det er eller vil blive et fælles internationalt System, thi jeg vil ikke tale om, at Sverrig ikke har det, — det vil naturligvis komme til det, — men jeg er overbevist om, at England ikke vil komme til det, fordi England forkaster den Grundenhed som urigtig, hvorpaa Systemet hviler, og England er et Land, med hvilket vi staa i overordentlig nær Forbindelse. Og det er ikke blot med Hensyn til Længdemaal — vi faar jo mangfoldige Bæver, der maales i Yards, og det er meget vanskeligt at reducere Yards til Meter, saa der vil man vedblive at have den Uleilighed, men ogsaa med Hensyn til den store Samhandel, vi have med England med Korn, der vil heller ikke det metriske System kunne bruges. Jeg anser det altsaa for meget tvivlsomt, om man egentlig kan sige, at man i vort hele Samliv med andre Lande opnaar noget særdeles Stort ved at gaa over til at forandre det nuværende Maal til det metriske. Hvad Vægten angaar, have vi allerede et System, som kan indordnes i det Metriske. Vi have jo Vægten efter Loven af 19de Febr. 1861, det er nærmest et Hundredsystem; men Tidlingen vil ogsaa kunne finde Anvendelse deri. I Dørligt skal jeg i Forbigaaende bemærke, at vel har denne Tidling, hvorom der tales saa meget, sine Goder, men Lovdelingen har dog i den lille Handel et Fortrin fremfor den, idet flere Tal gaa op i 12 end i 10. Ved at dividere 12 med 2, 3, 4 og 6 faar man hele Tal ud, hvortilmod man ved en Division af 10 kun faar hele Tal med 2 og 5. Altsaa i og for sig er Tidlingen ikke i alle Forhold at foretrakke for det Bestaaende; men dette kun i Forbigaaende. — Hvad Vægtforholdet angaar, forekommer det mig, at man ikke behøvede i denne Lov at optage Noget derom, da den Vægt, der allerede er indført ved Loven af 1861 som tilladt, fuldkommen kongruerer med det metriske System. Hvad Nummaalet angaar, erkjender jeg, at det kan have sin Interesse at faae det metriske System indført efterhaanden; men jeg mener ikke paa nogen Maade, at vi skulle væsentlig forhaste os dermed. Det Væsentlige er, at det bliver tilladt, at det er fakultativt at benytte det; saa vil der nok komme en Tid, da vi Alle kunne blive enige om, at det vil være hensigtsmæssigt at anvende Evang, men forud at sige, naar dette Tidspunkt skal være kommet, saaledes at det overlades Regjeringen at bestemme det, forekommer mig at være at gaa Noget for vidt. — Jeg skal dernæst bemærke, at det er jo ogsaa meget vigtigt, at man faar saa saa af de nye Benaævnelser som muligt at sætne i sin Huskommelse; og det forekommer mig, at der blandt alle disse Benaævnelser for Længdemaal, Flademaal, Nummaal og Vægt er endel, som ikke behøves. Det er i det Mindste